

Asia: VN/9573/2021

Lausuntopyyntö ehdotuksesta eräiksi valtioneuvoston sekä opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksiksi liittyen perusopetuksen jälkeisten koulutusten haku- ja valintaperusteisiin

Lausunnonantajan lausunto (yhteishakuasetus)

Alla olevaan tekstikenttään voitte kirjoittaa lausuntonne koskien ehdotusta valtioneuvoston asetukseksi perusopetuksen jälkeisen koulutuksen valtakunnallisesta hakumenettelystä

Suomen opinto-ohjaajat ry kiittää mahdollisuudesta ottaa kantaa luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi perusopetuksen jälkeisen koulutuksen valtakunnallisesta hakumenettelystä.

Suomen opinto-ohjaajat ry pitää hakujen yhdistämistä perusteltuna. Se selkeyttää peruskoulunsa päättävän nuoren hakeutumista jatko-opintoihin kokoamalla haut yhteen valtakunnalliseen hakuun. Uudistus sekä selkeyttää hakemista nuoren kannalta että vähentää hakemiseen liittyvää hallinnollista työmäärää.

Suomen opinto-ohjaajat ry pitää tarkoituksen mukaisena hakukohteiden määrän kasvattamista 7 eri hakujen yhdistyessä. Tämä takaa nuorelle mahdollisuuden lisätä esim. tulevan TUVA-koulutuksen hakukohteet hakutoiveisiinsa.

Asetusluonnoksen mukaan yhteishakua muutettaisiin siten, ettei lukion oppimäärän suorittaneiden olisi mahdollista hakea koulutukseen valtakunnallisessa yhteishaussa, vaan hakeutuminen tapahtuisi jatkossa jatkuvan haun kautta. Jatkovaa hakua tulee kuitenkin kehittää ja tilannetta tarkastella lukiosta ammatilliseen koulutukseen hakeutuvien nuorten näkökulmasta esim. opiskelupaikkojen saatavuus jatkuvassa haussa suosituilla aloilla.

Suomen opinto-ohjaajat ry haluaa myös kiinnittää huomiota siihen, että oppivelvollisuuden laajeneminen ja muutokset hakumenettelyssä edellyttävät riittävästi resursseja opinto-ohjaukseen

perusopetuksessa ja myös toisella asteella. Koulutettuja opinto-ohjaajia tulee olla riittävästi ja laadukkaaseen yksilölliseen opinto-ohjaukseen pitää olla aikaa. Yhtä opinto-ohjaajaa kohden tulisi olla enintään 200 ohjattavaa perusopetuksessa ja toisella asteella.

Lausunnonantajan lausunto (ammattillisen koulutuksen valintaperusteasetus)

Alla olevaan tekstikenttään voitte kirjoittaa lausuntonne koskien ehdotusta opetus- ja kulttuuriministeriön asetukseksi opiskelijaksi ottamisen perusteista ammatillisessa perustutkintokoulutuksessa annetun opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksen (699/2017) muuttamisesta

Suomen opinto-ohjaajat ry pitää hyvänä, että yhteishaku profiloituu yhä enemmän keväällä perusopetuksen päättäviin hakijoihin.

Suomen opinto-ohjaajat ry pitää erittäin tärkeänä, että oppimäärien yksilöllistämiseen liittyvään perusopetuksen päättötodistusarvosanojen vertailtavuusongelmaan löydettäisiin ratkaisu. Nykytilanne ei ole valintatilanteissa yhdenvertainen, kun yksilöllistetyn oppimäärän arvosanoilla koulutukseen hakeneet ovat saaneet opiskelupaikan helpommin sekä heikommilla tiedoilla ja osaamisella kuin tavallisilla arvosanoilla hakeneet. On myös hakijan kannalta parempi ohjautua koulutukseen, jonka suorittamiseen hänellä on tosiasialliset valmiudet.

Asetukseen ehdotetaan säännöstä, jonka mukaan hakija, jolla olisi yksilöllistetty oppimäärä ja päättöarvosana matematiikassa ja äidinkielessä, voitaisiin ottaa opiskelijaksi vain koulutuksen järjestäjän harkintaan perustuvan valinnan kautta. Suomen opinto-ohjaajat ry on sitä mieltä, että esitetty muutos ei vielä ratkaise opiskelijavalintaa koskevaa arvosanojen vertailtavuusongelmaa riittävällä tavalla.

Suomen opinto-ohjaajat ry esittää, että harkintaan perustuvaa valintaa käytetään aina kun hakijalla on yksilöllistetyn oppimäärän opiskelusta merkintä todistuksessa äidinkielessä, vieraassa kielessä ja matematiikassa. Samalla on kuitenkin tärkeää kehittää ja yhdenmukaistaa valtakunnallisesti koulutuksen järjestäjien harkintaan perustuvaa valintaprosessia. Valintaprosessin kehittäminen parantaisi myös hakijoiden yhdenvertaisuutta valinnoissa. Oppilaiden oikeusturvan kannalta on tärkeää valmistella tuleva asetuskunnolla. Oppivelvollisuuden toteutuminen yksilöllistettyjen oppilaiden osalta ei saa vaarantua. Näillä oppilaille on löydettävä tarpeeksi koulutusvaihtoehtoja ja koulutuspaikkoja. Ei saa käydä niin, että opiskelija ei pääse erityisammattioppilaitokseen, mutta toisaalta hän ei myöskään tule valituksi ammatilliseen koulutukseen.

Lausunnonantajan lausunto (lukiokoulutuksen valintaperusteasetus)

Alla olevaan tekstikenttään voitte kirjoittaa lausuntonne koskien ehdotusta opetus- ja kulttuuriministeriön asetukseksi opiskelijaksi ottamisen perusteista lukiokoulutuksessa

Suomen opinto-ohjaajat ry kiittää mahdollisuudesta ottaa kantaa luonnoksesta opetus- ja kulttuuriministeriön asetukseksi opiskelijaksi ottamisen perusteista lukiokoulutuksessa.

Suomen opinto-ohjaajat ry suhtautuu varauksella alimman hyväksytyyn keskiarvorajan asettamisesta. Suositus tarvittavasta keskiarvosta on antanut hakijoille käsityksen, minkälaista osaamista lukiossa vaaditaan. Vapaaksi jääneille opiskelupaikoille on rehtori voinut harkintansa mukaan ottaa myös alemmalla keskiarvolla. Jäisikö tämä mahdollisuus uuden asetuksen myötä pois? Opiskelijoiden tasavertaisuus lukioon ja ammatilliseen koulutukseen haettaessa ei myöskään toteutuisi, koska ammatillisessa koulutuksessa ei vastaavaa rajaa olla lisäämässä.

Nykyinen käytäntö uusien opiskelijoiden valitsemisesta lukioon perusopetuksen lukuaineiden keskiarvoon perustuen on säilytettävä ennallaan. Esim. valinnaisaineiden huomioiminen valintaperusteissa eriarvoistaisi hakijoita entisestään.

Nurmi Armi
Suomen opinto-ohjaajat ry